

שים לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.

תורה שבעל פה

בית, חינוך ומשפחה – שאלון לעולים חדשים

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעה וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון – (16x4) – 64 נקודות
פרק שני
אנ: – (12x3) – 36 נקודות
פרק שלישי
סך הכול – 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי
- ד. הוראות מיוחדות: אין.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון (64 נקודות)

ענה על ארבע מן השאלות 1-5 (לכל שאלה – 16 נקודות).

1. מהות הקשר שבין איש לאישה ופרייה ורבייה

א. (1) על פי הרב יוסף דב סולובייצ'יק, מה הם הכינויים של אדם וחוה בסיפור הבריאה הראשון בספר בראשית,

ומהי מטרת הנישואין לפי כינויים אלה?

(2) על פי הרב יוסף דב סולובייצ'יק, מה הם הכינויים של אדם וחוה בסיפור הבריאה השני בספר בראשית,

ומהי מטרת הנישואין לפי כינויים אלה?

(10 נקודות)

ב. (1) על פי הגמרא, אדם שאינו עוסק בפרייה ורבייה דומה לאדם שעבר עבירה חמורה מאוד. מהי העבירה?

(2) בספר החינוך כתוב שמי שמבטל מצוות פרייה ורבייה – העונש שלו גדול מאוד.

על פי ספר החינוך, מדוע העונש שלו גדול מאוד?

(6 נקודות)

2. מציאת בן זוג וזוגיות

א. (1) "אמר רבן שמעון בן גמליאל: לא היו ימים טובים לישראל..." (מסכת תענית, פרק ד', משנה ח').

המשנה בהמשך מציינת שני ימים טובים.

ציין את שני הימים הטובים האלה, וכתוב מה היו בנות ירושלים עושות באותם ימים בכרמים.

(2) ציין שני דברים משותפים לבגדים שלבשו הבנות בכרמים, וכתוב את הנימוק שהוזכר במשנה

לאחד מן הדברים המשותפים האלה.

(10 נקודות)

ב. הרב אליהו דסלר היה נוהג לומר לזוג בעת שמחת כלולותיהם:

"דעו אשר ברגע שתתחילו לדרוש דרישות זה מזה, הנה כבר אושרכם מכם והלאה" (מכתב מאליהו).

הסבר את דברי הרב אליהו דסלר, וכתוב מהי הפעולה החיובית הנדרשת מבני זוג. (6 נקודות)

3. יצר ויצירה

א. איסור ייחוד הוא איסור על איש ואישה שאינם נשואים זה לזה להיות ביחד במקום שבו אין אנשים אחרים ואין אפשרות לראות אותם.

לפניך שלושה מקרים שבהם אין איסור ייחוד: 1. "פתח פתוח"; 2. "בעלה בעיר"; 3. "שומר".

(1) הסבר כל אחד משלושת המקרים.

(2) כתוב מדוע אין איסור ייחוד בכל אחד מן המקרים האלה.

(10 נקודות)

ב. כתוב שתי סיבות לאיסור לרקוד ריקודים מעורבים. (6 נקודות)

4. קידושין ונישואין

א. (1) השידוכין הם שלב שבא לפני הקידושין והנישואין.

מהי החשיבות שיש בשידוכין?

(2) בתקופות קדומות הייתה תקופת הקידושין נמשכת כשנה. מה הייתה המטרה של תקופת הקידושין הזו?

(7 נקודות)

ב. מעמד החופה נפתח בברכת האירוסין:

"... אשר קידשנו במצוותיו וציוונו על העריות, ואסר לנו את הארוסות,

והתיר לנו את הנשואות לנו על ידי חופה וקידושין..."

ברכת האירוסין מורכבת משלושה חלקים. הסבר כל אחד מהם בלשונך. (9 נקודות)

5. גירושין ועגינות

א. הסבר את המושג "גט מעושה". (3 נקודות)

ב. (1) הסבר את המושג "הרחקות דרבנו תם".

(2) על פי החוק במדינת ישראל, כתוב שלוש מגבלות (סנקציות) שאפשר להטיל על בעל המסרב לתת

גט לאשתו.

(7 נקודות)

ג. (1) הסבר מי היא אישה "עגונה".

(2) כתוב דוגמה אחת להקלה בהלכה שמטרתה להתיר אישה עגונה.

(6 נקודות)

עליך לענות על פרק שני או על פרק שלישי, לפי התכנים שלמדת.

פרק שני (36 נקודות)

אם למדת פרקים א'-י"א מן החוברת, ענה על שלוש מן השאלות 6-10 (לכל שאלה – 12 נקודות).

6. בניית הבית**א.** "דריש רבי עקיבא: איש ואשה, זכו – שכינה ביניהן, לא זכו – אש אוכלתן" (תלמוד בבלי, סוטה, יז, ע"א).

(1) "שכינה ביניהן" – היכן מופיע שם ה' בשמותיהם של האיש והאשה?

(2) הסבר את שני החלקים בדברי רבי עקיבא.

(7 נקודות)

ב. (1) בעל או אישה עלולים לנהוג באלימות זה כלפי זה.

ציין שני סוגי אלימות כאלה, מלבד אלימות פיזית.

(2) כתוב דוגמה לכל אחד מסוגי האלימות שציינת.

(5 נקודות)

7. מצוות עונה**א.** מצוות עונה מוזכרת בתורה בהקשר של אמה עברייה.

(1) מהי מצוות עונה?

(2) הסבר את הלימוד שלומדים מאמה עברייה לחייב מצוות עונה בין איש לאשתו.

(6 נקודות)

ב. מהו ההבדל בין הקשר שבין זכר לנקבה אצל בעלי חיים ובין הקשר שבין זכר לנקבה אצל בני אדם? (3 נקודות)**ג.** גילויי החיבה והקרבה בין בני זוג צריכים להיות בצנעה ולא בפרהסיא. הסבר מדוע. (3 נקודות)**8. טומאה וטהרה****א.** יש תקופות שבהן בני זוג אסורים בחיי אישות.

(1) כתוב דוגמה להרחקה נוספת בתקופות האלה.

(2) כיצד תורמות התקופות האלה לקשר בין בני הזוג?

(7 נקודות)

ב. מה עלול לקרות אם בני הזוג יחליטו לפסוק הלכה לעצמם בענייני אישות, ולא יפנו לרב? (5 נקודות)

9. כיסוי ראש

- א. (1) מהי "דת משה", ומהו כיסוי הראש הנדרש על פי "דת משה"?
- (2) מהי "דת יהודית", ומהו כיסוי הראש הנדרש על פי "דת יהודית"?
- (8 נקודות)
- ב. לפי ההלכה, צריך כיסוי ראש מלא. הרב משה פיינשטיין הקל במקצת. מהי ההקלה שהוא הקל? (4 נקודות)

10. שאלות קצרות

- ענה בקצרה על שניים מן הסעיפים א-ג (לכל סעיף – 6 נקודות).
- א. כתוב את שני התנאים הנדרשים כדי לברך שבע ברכות בשבעת ימי המשתה.
- ב. מה הם "שבעה נקיים", ומה האישה צריכה לעשות בימים אלה?
- ג. מהו "היתר מאה רבנים", ובאיזה מקרה משתמשים בהיתר זה?

עליך לענות על פרק שני או על פרק שלישי, לפי התכנים שלמדת.

פרק שלישי (36 נקודות)

אם למדת **פרקים א'-ו', י'-י"ד מן החוברת**, ענה על שלוש מן השאלות 11-15 (לכל שאלה – 12 נקודות).

11. מחויבויות שבין איש לאשתו

- א.** מה הם שני כללי היסוד המסדירים את זכות האישה בקבלת מזונות מבעלה? (6 נקודות)
- ב.** (1) מהו הסכום הבסיסי שהבעל מתחייב לאשתו בכתובה במקרה של פירוק המשפחה?
 (2) מדוע נקבע סכום זה?
 (6 נקודות)

12. בניית הבית

- א.** "דריש רבי עקיבא: איש ואשה, זכו – שכינה ביניהן, לא זכו – אש אוכלתן" (תלמוד בבלי, סוטה, יז, ע"א).
- (1) "שכינה ביניהן" – היכן מופיע שם ה' בשמותיהם של האיש והאשה?
 (2) הסבר את שני החלקים בדברי רבי עקיבא.
 (7 נקודות)
- ב.** (1) בעל או אישה עלולים לנהוג באלימות זה כלפי זה.
 ציין שני סוגי אלימות כאלה, מלבד אלימות פיזית.
 (2) כתוב דוגמה לכל אחד מסוגי האלימות שציינת.
 (5 נקודות)

13. קרבה בין האיש לאישה

- א.** מצוות עונה מוזכרת בתורה בהקשר של אמה עבריה.
 (1) מהי מצוות עונה?
 (2) הסבר את הלימוד שלומדים מאמה עבריה לחייב מצוות עונה בין איש לאשתו.
 (6 נקודות)
- ב.** מהו ההבדל בין הקשר שבין זכר לנקבה אצל בעלי חיים ובין הקשר שבין זכר לנקבה אצל בני אדם? (3 נקודות)
- ג.** גילויי החיבה והקרבה בין בני זוג צריכים להיות בצנעה ולא בפרהסיא. הסבר מדוע. (3 נקודות)

14. סוגה בשושנים – קרבה וריחוק בחיי הזוגיות

א. יש תקופות שבהן בני זוג אסורים בחיי אישות.

(1) כתוב דוגמה להרחקה נוספת בתקופות האלה.

(2) כיצד תורמות התקופות האלה לקשר בין בני הזוג?

(7 נקודות)

ב. מה עלול לקרות אם בני הזוג יחליטו לפסוק הלכה לעצמם בענייני אישות, ולא יפנו לרב? (5 נקודות)

15. שאלות קצרות

ענה בקצרה על שניים מן הסעיפים א-ג (לכל סעיף – 6 נקודות).

א. כתוב את שני התנאים הנדרשים כדי לברך שבע ברכות בשבעת ימי המשתה.

ב. מהו "היתר מאה רבנים", ובאיזה מקרה משתמשים בהיתר זה?

ג. מהו "הפסק טהרה", ומה הם "שבעה נקיים"?

בהצלחה!